

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Andrei Usatîi

(art. 285 alin. (1) Cod penal)

*(Dosarul nr. Ira-1613/2023
Nr. PIGD 1-19121318-01-Ira-25092023)*

Recurs vădit neîntemeiat depus după 01 septembrie 2023; Persoana căreia i-a fost cauzat un prejudiciu poate solicita repararea prejudiciului de la un făptuitor, sau de la toți făptuitorii care au acționat în comun; Instanța de judecată nu este în drept să respingă pretenția de despăgubire pe motiv că prejudiciul nu este solicitat de la toți făptuitorii, însă debitorul care a executat obligația are dreptul de regres împotriva celorlalți făptuitori.

20 februarie 2026

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Andrei Guțu

Instanța de apel: Ion Talpa, Svetlana Șlehtițki, Ala Rotaru

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Andrei Usatîi,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,
Ghenadie Eremciuc,
Vladislav Gribincea, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. Andrei Usatîi s-a născut în anul 1996 în r-ul Fălești. El a fost apărat de avocatul Tatiana Ivas.

2. Andrei Usatîi a fost învinuit că, în coparticipație cu alte persoane (unele neidentificate, iar altele cu cauza disjunsă), a comis infracțiunea de dezordine în masă. Potrivit acuzației, la 14 aprilie 2018, în jurul orei 18:00, în zona Stadionului municipal din municipiul Bălți, inculpatul a organizat și instigat dezordini în masă, atentând la ordinea și securitatea publică. Acesta, aflându-se într-un grup, a instigat și alte persoane să participe la acțiuni de violență și tulburare a ordinii publice. Grupul a urmărit un autocar de model Volvo, aparținând SRL „Miramar Trans”, care transporta jucătorii echipei de fotbal „Zimbru Chișinău”. Autocarul se deplasa de pe strada 1 Mai spre intersecția cu strada Ștefan cel Mare din municipiul Bălți. Pe parcursul deplasării autocarului, participanții la dezordine au început să arunce în direcția acestuia pietre și alte obiecte dure. În urma acestor acțiuni, autocarul a fost deteriorat. Acțiunile grupului au dus la perturbarea gravă a activității transportului public, întrucât deplasarea autocarului a fost blocată și întreruptă forțat. Totodată, participanții la aceste acțiuni au aplicat violență fizică asupra unor persoane întâlnite în calea lor, lovindu-le cu mâinile și cu picioarele în diferite părți ale corpului. Aceste fapte au demonstrat o atitudine de sfidare față de societate și față de autoritatea publică, punând în pericol atât integritatea corporală a persoanelor, cât și ordinea publică. Fapta a fost încadrată conform art. 285 alin. (1) Cod penal (organizarea și conducerea dezordinilor în masă).

3. Ca urmare a acțiunilor descrise în paragraful precedent, au fost deteriorate și alte automobile din preajmă. Din unele automobile au dispărut bunuri și bani. Potrivit rechizitoriului, în această cauză au fost învinuite trei persoane. Ulterior, în privința altor două persoane cauza a fost disjunsă într-o cauză separată. Pe lângă această cauză, au fost pornite alte șapte cauze penale în baza art. 186 alin. (2) Cod penal (furt agravat). În acele cauze au fost învinuite alte patru persoane.

4. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală. La 20 ianuarie 2023, prin [sentința](#) Judecătoria Bălți, sediul Central, Andrei Usatîi a fost găsit vinovat de săvârșirea infracțiunii incriminate și condamnat la trei ani de închisoare. În

temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de un an. Acțiunea civilă a fost admisă în principiu. Instanța a constatat că vinovăția inculpatului a fost dovedită prin declarațiile inculpatului, ale părții vătămate, ale martorilor, ale reprezentantului părții civile, precum și prin probele materiale (proces-verbale, înregistrări video, raport de evaluare a prejudiciului). S-a stabilit că, în urma conflictului dintre suporterii echipelor „Zarea” și „Zimbru”, a fost deteriorat autocarul „Miramar Trans” SRL, prejudiciul fiind estimat la 110.566,95 de lei. Ținând cont de recunoașterea vinovăției, căința sinceră și lipsa circumstanțelor agravante, instanța a aplicat pedeapsa cu închisoare, însă a suspendat condiționat executarea acesteia. Acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmând ca cuantumul despăgubirilor să fie stabilit de instanța civilă, întrucât prejudiciul a fost confirmat, însă cuantumul exact ce urmează a fi de la condamnat urmează a fi stabilit ținând cont că la comiterea infracțiunii au participat mai multe persoane.

5. La 01 februarie 2023, avocatul Gheorghe Vlas, în interesele părții vătămate SRL „Miramar Trans”, a declarat apel. El a solicitat casarea sentinței în latura civilă și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă să fie admisă și să fie dispusă încasarea din contul lui Andrei Usatîi în beneficiul SRL „Miramar Trans” a prejudiciului de 110.566,95 de lei, reprezentând valoarea deteriorărilor aduse autocarului, a cheltuielilor pentru întocmirea raportului de evaluare și de asistență juridică.

6. La 25 iulie 2023, [Curtea de Apel Bălți](#) a casat parțial sentința în latura civilă și a pronunțat o hotărâre nouă în această parte. Instanța a dispus încasarea din contul lui Andrei Usatîi în beneficiul SRL „Miramar Trans” a prejudiciului în sumă de 110.566,95 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 18.000 de lei. Instanța a constatat că acțiunea civilă înaintată de SRL „Miramar Trans” este întemeiată, fiind dovedit că, prin acțiunile ilicite ale inculpatului, părții civile i-a fost cauzat un prejudiciu material cert, confirmat prin raport de evaluare. Prejudiciul a fost cauzat în coparticipație cu alte persoane, urmând ca răspunderea civilă să fie solidară față de toți participanții care vor fi recunoscuți vinovați, cu dreptul inculpatului de regres împotriva celorlalți coautori. Instanța a făcut referire la art. 1998 Cod civil, în vigoare din anul 2019. Ea a concluzionat că apelul declarat este întemeiat sub aspectul laturii civile și a admis acțiunea civilă înaintată de SRL „Miramar Trans”, iar Andrei Usatîi poartă răspundere civilă delictuală pentru prejudiciul cauzat prin infracțiune. Instanța de apel a dispus încasarea din contul inculpatului a sumei integrale a prejudiciului, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în cuantum de 18.000 de lei. Decizia motivată a fost pronunțată la 22 august 2023.

7. La 25 septembrie 2023, avocatul Tatiana Ivas a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 1), 2), 6) Cod de procedură penală. El solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței. Se susține că instanța de apel a admis erori grave de drept și de fapt, pronunțând o hotărâre arbitrară în latura civilă. Instanța de apel a aplicat greșit legea civilă modificată după 01 martie

2019, deși fapta a fost comisă în anul 2018, iar acțiunea civilă a fost formulată în temeiul normelor în vigoare la acel moment. Cauza trebuia examinată în baza art. 1414 Cod civil în vigoare până la 01 martie 2019. La săvârșirea infracțiunii au participat mai multe persoane, însă instanța de apel a dispus în mod nejustificat încasarea întregului prejudiciu doar de la Andrei Usatfi, fără a analiza corect problema răspunderii solidare și fără a motiva corespunzător această soluție. Instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate și nu a oferit o motivare suficientă, încălcând dispozițiile procesual penale privind examinarea și soluționarea acțiunii civile. De asemenea, partea civilă nu s-a prezentat la proces, ce impunea lăsarea acțiunii civile fără soluționare.

8. La 01 decembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat prezentarea referinței la recurs. La 13 februarie 2026, procurorul-șef interimar al Secției reprezentarea a învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Cătălin Scutelnic, a depus referință în care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului. Acuzatorul susține că instanța de apel a soluționat corect latura civilă, constatând prejudiciul cauzat de Andrei Usatfi și aplicând răspunderea delictuală cu posibilitate de regres între coautori. Aplicarea art. 1998 Cod civil nu reprezintă o aplicare retroactivă, iar prejudiciul a fost dovedit prin acte și raport de evaluare. Recursul nu prezintă erori de drept sau de fapt.

9. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 14 aprilie și s-a terminat la 02 mai 2018. În prima instanță cauza penală a fost examinată în perioada 27 aprilie 2022 – 20 ianuarie 2023. Instanța de apel a examinat cauza în perioada 05 mai – 25 iulie 2023. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 01 decembrie 2023.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Partea relevantă a Codului de procedură penală este următoarea:

„**Articolul 427.** Temeiurile pentru recurs

(1) Recursul este admis dacă:

1) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

2) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

...

6) hotărârea este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.”

11. Art. 387 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

...

(3) În cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.”

12. Art. 285 alin. (1) Cod penal prevede următoarele:

„(1) Organizarea sau conducerea unor dezordini în masă, însoțite de aplicarea violenței împotriva persoanelor, de pogromuri, incendieri, distrugerii de bunuri, de aplicarea armei de foc sau a altor obiecte utilizate în calitate de armă, precum și de opunere de rezistență violentă sau armată reprezentanților autorităților,

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani.”

13. La ziua comiterii faptei, Cod civil prevedea următoarele:

„**Articolul 533.** Dreptul creditorului de a cere executarea obligației de la oricare dintre debitorii solidari

Creditorul poate pretinde executarea obligației, la latitudinea sa, de la oricare din debitori, în parte sau în întregime. Pînă la executarea întregii prestații, rămîn obligați toți debitorii.

Articolul 544. Acțiunea în regres în cazul executării obligației de către unul din debitorii solidari

(1) Debitorul solidar care a executat obligația are dreptul să intenteze o acțiune de regres împotriva celorlalți debitori solidari pentru părțile acestora din obligație.

(2) În cazul imposibilității stabilirii întinderii obligației debitorilor solidari, aceștia sînt obligați unii față de alții la părți egale.

Articolul 1414. Răspunderea pentru dauna cauzată în comun

(1) Dacă dauna a fost cauzată în comun de mai multe persoane, acestea poartă răspundere solidară.

(2) Poartă răspundere pentru daună nu doar autorul faptei cauzatoare de prejudicii, ci și cel care l-a instigat sau l-a susținut, precum și cel care a beneficiat în mod conștient de un folos în urma daunei cauzate altuia.

(3) Dacă este imposibil să se determine cotele despăgubirilor datorate de debitorii solidari conform alin.(1) și (2), ei vor fi răspunzători în cote egale.

Articolul 1415. Dreptul de regres față de persoana care a cauzat prejudiciul

(1) Persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

14. Cod civil prevede următoarele la ziua de astăzi:

„**Articolul 799.** Dreptul creditorului de a cere executarea obligației de la oricare dintre debitorii solidari

Creditorul poate pretinde executarea obligației, la latitudinea sa, de la oricare din debitori, în parte sau în întregime. Până la executarea întregii prestații, rămân obligați toți debitorii.

Articolul 811. Acțiunea în regres în cazul satisfacerii obligației de către unul din debitorii solidari

(1) Debitorul solidar care a satisfăcut obligația are dreptul să intenteze o acțiune de regres împotriva celorlalți debitori solidari pentru părțile acestora din obligație, împreună cu părțile acestora din cheltuielile rezonabile suportate.

(2) În cazul imposibilității stabilirii părții din obligație a debitorilor solidari, aceștia sînt obligați unii față de alții la părți egale.

(3) Debitorul solidar care a satisfăcut obligația de asemenea are dreptul, cu respectarea priorității a drepturilor sau intereselor apărute anterior ale creditorului, să exercite drepturile și acțiunile creditorului, inclusiv oricare drepturi de garanție care le însoțesc, în măsura necesară pentru a recupera părțile din obligație ale celorlalți debitori solidari.

Articolul 814. Excepțiile opuse codebitorului

Debitorul solidar urmărit de codebitorul care a executat obligația îi poate opune acestuia excepțiile comune pe care codebitorul care a executat obligația nu le-a opus creditorului.

Articolul 2023. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat în comun

(1) Dacă prejudiciul a fost cauzat în comun de mai mulți participanți, aceștia poartă răspundere solidară.

(2) Se consideră participant nu doar autorul faptei cauzatoare de prejudicii, ci și cel care l-a instigat sau l-a susținut, precum și cel care a beneficiat în mod conștient de un folos în urma prejudiciului cauzat altuia (participanți).

(3) În cazul acțiunii în regres, partea fiecărui participant din obligația solidară este proporțională contribuției sale la săvîrșirea faptei ilicite dacă aceasta poate fi determinată.

Articolul 2024. Dreptul de regres față de persoana care a cauzat prejudiciul

(1) Persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

15. Decizia motivată a curții de apel a fost pronunțată la 22 august 2023. Recursul a fost depus la 25 septembrie 2023, peste mai puțin de două luni de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel. Prin urmare, recursul a fost depus în termen.

16. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere

nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs (decizia nr. [1ra-854/2022](#), § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia nr. [1ra-1520/2023](#), § 56).

17. Avocatul își bazează recursul pe art. 427 alin. (1) pct. 1), 2), 6) Cod de procedura penală. El contestă soluția adoptată de instanța de apel în latura civilă, criticând aplicarea unei legi civile care nu era în vigoare la ziua comiterii faptei, precum și încasarea întregului prejudiciu material de la Andrei Usatfi, chiar dacă prejudiciul a fost cauzat de mai multe persoane. Având în vedere argumentele invocate în recurs, acesta va fi examinat doar prin prisma temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală (interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție).

18. În ceea ce privește critica modului de aplicare a legii civile în timp, completul este de acord cu recurentul. După cum prevedea în 2018 art. 6 alin. (1) Cod civil, legea civilă nu are efect retroactiv. Aceeași regulă rezultă și din art. 7 alin. (1) Cod civil în versiunea în vigoare începând cu 01 martie 2019. Fapta ilicită nu era una continuă și a fost comisă în aprilie 2018. Art. 1998 Cod civil, la care a făcut referire curtea de apel, a intrat în vigoare în anul 2019, după comiterea faptei ilicite. Prin urmare, el nu este aplicabil cauzei. Totuși, această eroare în motivarea deciziei instanței de apel nu este suficientă pentru admiterea recursului, deoarece nu a determinat o soluție diferită de cea impusă de legea în vigoare la ziua comiterii faptei ilicite.

19. Răspunderea civilă delictuală nu reprezintă o instituție nouă introdusă în Codul civil după 01 martie 2019. Obligația de reparare a prejudiciului cauzat prin fapte ilicite a existat mereu. Art. 1998 Cod civil, invocat de curtea de apel, se referă la temeiurile și condițiile generale ale răspunderii delictuale. La ziua comiterii faptei ilicite, art. 1398 Cod civil conținea reglementări similare cu cele din actualul art. 1998 Cod civil. Cea mai relevantă normă pentru soluționarea acestei cauze era, la ziua comiterii faptei ilicite, art. 1414 Cod civil, care se referea la răspunderea pentru dauna comisă în comun (vezi para. 13). În prezent, răspunderea pentru dauna comisă în comun este reglementată de art. 2023 Cod civil (vezi para. 14).

20. Textul fostului art. 1414 Cod civil și a actualului art. 2023 Cod civil nu diferă esențial în privința aspectelor relevante pentru prezenta cauză. Acestea instituie regula potrivit căreia coparticipanții poartă răspundere solidară pentru fapta ilicită comisă în comun. Reprezintă o faptă comisă în comun fapta pe care mai multe persoane o comit împreună, chiar și fără o înțelegere prealabilă. Lipsa unei relații sau coordonări între făptuitori nu este relevantă atât timp cât fapta ilicită a fost comisă în comun. În asemenea situații, persoana căreia i-a fost cauzat prejudiciul poate solicita repararea lui de la fiecare făptuitor, sau de la toți făptuitorii. Atunci când constată că prejudiciul a fost comis în comun, instanța de judecată nu este în drept să respingă pretenția de despăgubire pe motiv că

prejudiciul nu este solicitat de la toți făptuitorii. Ea urmează să încaseze prejudiciul de la persoanele împotriva cărora este îndreptată acțiunea, iar ultimii dobândesc dreptul de regres împotriva celorlalți făptuitori pentru a încasa partea prejudiciului care revine făptuitorului respectiv. La ziua comiterii faptei ilicite, această interpretare rezulta din articolele 533, 544 și 1415 alin. (1) Cod civil (vezi para. 12). Același lucru rezultă și din actualele articole 799, 811 și 2024 alin. (1) Cod civil.

21. Nu este negat faptul că deteriorarea autocarului a fost cauzată de acțiunea comună a mai multor persoane, care au aruncat spre el obiecte. Încasarea întregului prejudiciu de la Andrei Usafii nu pune o sarcină excesivă asupra acestuia. Acesta a fost condamnat pentru organizarea și conducerea dezordinilor în masă, fiindu-i imputabile și consecințele acțiunilor pe care le-a organizat sau condus. Celelalte persoane suspectate de deteriorarea autocarului au fost identificate, iar datele acestora se regăsesc în materialele cauzei penale. Prin urmare, intentarea unei acțiuni de regres împotriva acestora nu reprezintă o sarcină imposibil de realizat. Aceasta nu încalcă nici drepturile celorlalți făptuitori, care, în temeiul art. 814 Cod civil, pot invoca excepțiile pe care debitorul care a executat obligația nu le-a opus creditorului.

22. Completul de asemenea notează că, în temeiul art. 811 Cod civil, primul debitor nu poate pretinde de la ceilalți debitori întreaga despăgubire a creditorului și cheltuielile aferente suportate, ci doar partea prejudiciului care revine debitorului respectiv. De asemenea, dacă a primit întregul prejudiciu de la un debitor, creditorul nu mai poate pretinde despăgubiri de la alți debitori. Totuși, dacă hotărârea judecătorească de încasare a întregului prejudiciu de la primul debitor a rămas neexecutată, creditorul este în drept să pretindă despăgubiri și de la ceilalți debitori solidari, așa cum prevede art. 799 Cod civil.

23. Având în vedere cele menționate în para. 19-21, în ceea ce privește argumentul privind încasarea integrală a prejudiciului material de la Andrei Usafii, recursul este vădit neîntemeiat.

24. Recurentul susține că instanța de apel urma să lase acțiunea civilă fără soluționare, deoarece partea civilă nu s-a prezentat la proces. Acest argument nu poate fi admis. În primul rând, reprezentantul părții civile, avocatul Gheorghe Vlas, s-a prezentat la proces în instanța de apel. De asemenea, prima instanță a admis acțiunea în principiu, iar apel a depus doar partea civilă. În asemenea circumstanțe, lăsarea fără soluționare a acțiunii civile în instanța de apel ar fi echivalat cu o creare a unei situații mai grave pentru apelant, ceea ce contravine art. 410 Cod de procedură penală.

25. Din considerentele menționate mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul avocatului Tatiana Ivas împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 27 iulie 2023.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Vladislav Gribincea